

HDU-0201363

Seat No. _____

M. A. (Education) (Sem. I) (CBCS) Examination

November / December – 2017

Paper - I : Research Methodology - 1

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેના દરેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (પ્રત્યેકના ૨ ગુણ) ૧૬
- (૧) સંશોધનની સંકલ્પના લખો.
  - (૨) શાસ્ત્રીય સંશોધનનાં કોઈ બે ઉદાહરણ લખો.
  - (૩) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
  - (૪) વલણ માપદંડનું ઉદાહરણ કલમ લખી સમજાવો.
  - (૫) INFLIBNET નું પૂરું નામ લખી તેના કોઈ બે ઉપયોગ લખો.
  - (૬) કોઈ ચાર સંશોધન સામયિકનાં નામ લખો.
  - (૭) દિશાસૂચક ઉત્કલ્પનાનાં બે ઉદાહરણ લખો.
  - (૮) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનું પૂર્વેક્ષણ શા માટે જરૂરી છે ?
- ૨ નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પાણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (પ્રત્યેકના ૩ ગુણ) ૨૪
- (૧) સ્વતંત્ર ચલ અને પરતંત્ર ચલની તુલના ઉદાહરણ દ્વારા કરો.
  - (૨) સંશોધન સમસ્યા પસંદગી વખતે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં લેશો ?
  - (૩) ઉત્કલ્પનાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના લક્ષણો લખો.
  - (૪) વ્યાવહારિક સંશોધનનો અર્થ આપી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
  - (૫) પ્રશ્નાવલિ એક ઉપકરણ તરીકે ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
  - (૬) અવલોકનના ફાયદા અને ગેરફાયદા લખો.
  - (૭) પૂર્વે થયેલ સંશોધન અને સાહિત્યની સમીક્ષામાં કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ તમે શી રીતે કરશો ?
  - (૮) શૈક્ષણિક સંશોધનના ક્ષેત્રોની યાદી લખો.
  - (૯) સારી મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનાં લક્ષણો લખો.
  - (૧૦) માહિતી વિશ્લેષણ અને પ્રક્રિયામાં કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ લખો.

- ૩ નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો : ૩૦
- (૧) શૈક્ષણિક સંશોધનનો અર્થ, જરૂરિયાત અને સોપાનો સ્પષ્ટ કરો.
  - (૨) સંશોધન દરખાસ્તની રચના માળખાની રજૂઆત દ્વારા સોપાનો ચર્ચો.
  - (૩) ચલનો અર્થ લખી, તેના પ્રકારો અને નિયંત્રણ સમજાવો.
  - (૪) થર્સ્ટન અને લિકર્ટ માપદંડની તુલના કરો.
  - (૫) મુલાકાતનો અર્થ અને ફાયદા-ગેરફાયદા લખો.
  - (૬) શિક્ષક માટે સંશોધનની શી મહત્તા છે ?
  - (૭) ઉત્કલ્પનાના પ્રકારો વિગતે ચર્ચો.
  - (૮) સંશોધનને અવરોધક પરિબળો વિગતે ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

- 1 Answer the following questions briefly : (Each 2 marks) 16
- (1) Write the concept of research.
  - (2) Write two examples of classical research.
  - (3) Explain the concept of psychological test.
  - (4) Write items and explain attitude scale briefly.
  - (5) Write full form of INFLIBNET and its two uses.
  - (6) Write names of any four research magazines/journals.
  - (7) Write two examples of directional hypotheses.
  - (8) Why is piloting of psychological test necessary?
- 2 Answer any **eight** questions from the following ten 24
questions : (Each 3 marks)
- (1) Compare the independent and dependent variable with examples.
  - (2) What things will you keep in mind while selecting research problem?
  - (3) Write the meaning and characteristics of hypotheses.
  - (4) Explain the meaning of applied research with its characteristics.

- (5) Explain questionnaire as a tool with example.
- (6) Write advantages and disadvantages of observation.
- (7) How will you use computer in review of previous research and literature?
- (8) Enlist the fields of educational research.
- (9) Write characteristics of good psychological tests.
- (10) Write the use of computer in data analysis and process.

3 Answer any **six** questions from the following eight **30**
questions in detail :

- (1) Write the meaning, need and steps of educational research.
  - (2) Discuss the steps of research proposal with its format.
  - (3) Write the meaning of variable with its types and controlling.
  - (4) Compare the Thurston and Likert type scale.
  - (5) Write the meaning of interview with its advantages and disadvantages.
  - (6) How is research important for a teacher?
  - (7) Explain the types of hypotheses in detail.
  - (8) Discuss the barrier factors of research.
-